EDUSKUNNAN TALOUSVALIOKUNNALLE

Eduskunnan talousvaliokunnan pyydettyä yhdistyksemme kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä kirjanpitolain ja tilintarkastuslain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 20/2023), lausumme kunnioittavasti seuraavaa:

Lähtökohta. Tehtävä tarkennus, että säännökset eivät koske lisäeläkkeitä eikä vakuutuskassatoimintaa

Muutosehdotukset on lisätty lakisääteistä eläketurvaa koskevaan eläkesäätiö- ja eläkekassalakiin (946/2021), jota sovelletaan myös eläkesäätiöiden ja eläkekassojen hoitamaan lisäeläketurvaan (947/2021) sekä vakuutuskassatoimintaan. Kirjanpitolain ja tilintarkastuslain laajennuksella on ollut tarkoitus kohdistaa kaikkeen lakisääteiseen eläkevakuutustoimintaan samantasoinen sääntely, mutta säännöksiä lisättäessä ei ole huomattu niiden samalla vahingossa laajentuvan lakitekniikan vuoksi koskemaan lisäeläke- ja vakuutuskassatoimintaa. Lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain 1 luvun 10 §:ssä luetellaan erikseen säännökset, joita ei sovelleta lisäeläkkeisiin. Lisäeläketurvaa koskevat erikseen Euroopan asetukset ja direktiivit sellaisenaan ml. eritasoinen kestävyysriskiraportointia koskeva sääntely, mikä taas on yhtenäistä koko Euroopan tasolla (IORP II-direktiivi, SFRD).

Lisäeläkkeissä Suomi on lisäksi kansallisesti ottanut käyttöön direktiivien salliman järjestelyn, jossa pienet eläkelaitokset jäävät suurille toimijoille kohdistetun sääntelyn ulkopuolelle. **Lakiin tulee lisätä säännökset, jotka tarkentavat että Eläkesäätiö- ja eläkekassalakiin sekä kirjanpitolakiin (7 luku) tehtyjä kestävyysriskiraportointia koskevia säännöksiä ei sovelleta lisäeläkkeisiin eikä vakuutuskassatoimintaan.** Tämä tulee tehdä joko lisäämällä tarkennukset asianomaisiin kohtiin eläkesäätiö- ja eläkekassalakiin tai lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista (947/2021) annetun lain 1 luvun 10 §:ään ja vakuutuskassalakiin.

Voimaantulosäännöksessä virhe

”Sen estämättä, mitä tämän lain 5 luvun 4 a §:ssä säädetään, sillä tilikaudella, jolta eläkelaitoksen on laadittava ensimmäinen kestävyysraporttinsa, kestävyysraportoinnin varmentajana voi toimia ***vakuutusyhtiön*** tilintarkastaja, jos:”

Sanan vakuutusyhtiön sijasta lakiin pitäisi kirjoittaa ”**eläkesäätiön tai eläkekassan**”.

Suhteellisuusperiaate hallintosääntelyssä ja raportoinnissa

Raportoinnin ja sääntelyn määrä kasvaa jatkuvasti. Tämä vaikuttaa erityisesti pienempiin toimijoihin. Yleensä ottaen hyvään hallintoon kuuluvan suhteellisuusperiaatteen soveltaminen jää vähäiseksi. Nytkin voimaantuleva sääntely asettaa samantasoisen raportointivelvollisuuden 300 henkeä vakuuttavalle työnantajakohtaiselle eläkesäätiölle ja 500.000 henkeä vakuuttavalle keskinäiselle työeläkevakuutusyhtiölle. Suomen työeläkejärjestelmä perustuu hajautettuun toimeenpanojärjestelmään. Samantasoisen (raportointi)sääntelyn jatkuva ulottaminen suuriin ja pieniin kasvattaa suhteessa paljon enemmän pienten toimijoiden hallintokustannuksia ja on omiaan vähentämään lähtökohtaperiaatetta työnantajan valinnanvapaudesta eläkevakuuttajansa suhteen.

Helsingissä lokakuun 19. päivänä 2023

Eläkesäätiöyhdistys - ESY ry

Ismo Heinström
Lakimies